

คำชี้ขาดความเห็นแย้งอุทธรณ์ ที่ ๑๕๑/๒๕๖๔

พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำ พ.ศ. ๒๔๕๖

ข้อเท็จจริงตามทางพิจารณาฟังเป็นยุติว่าในวันเวลาเกิดเหตุตามคำฟ้อง จำเลยให้คนขับรถแบคโฮเข้าทำการปรับถมดินบริเวณที่เกิดเหตุซึ่งเป็นที่ขายตลิ่งอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภททรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมเจ้าท่า เมื่อมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน บัญญัติบทนิยามคำว่า “ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย จากการพิจารณาบทนิยามดังกล่าว คำว่า “ที่ดิน” นอกจากจะหมายถึงที่ดินบนบกอันได้แก่ พื้นดินทั่วไป และภูเขาแล้ว ยังคลุมไปถึงที่ดินซึ่งอยู่ใต้น้ำด้วย เช่น ที่ดินที่อยู่ในห้วย หนอง คลอง บึง ต่างๆ ดังนี้ เมื่อที่ขายตลิ่งเป็นที่ดินซึ่งเวลาน้ำขึ้นตามปกติท่วมถึง ที่ดินบริเวณที่เกิดเหตุจึงเป็นส่วนหนึ่งของ ลำน้ำโขงด้วย แม้ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๔๕๖ มิได้บัญญัติความหมายของคำว่าปลูกสร้างไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องพิจารณาความหมายของคำว่าปลูกสร้างตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ ที่ให้ความหมายไว้ว่า “ปลูกสร้าง” หมายถึง การเอาสิ่งต่าง ๆ มาปรุ่กันเข้าเพื่อทำเป็นที่อยู่หรือที่พักอาศัยโดยวิธีฝังเสาลงในดิน เช่น ปลูกสร้างบ้าน ปลูกสร้างโรงเรือน อันเป็นการให้ความหมายโดยยกตัวอย่างการปลูกสร้างบ้าน การปลูกสร้างโรงเรือน การที่ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่าจำเลยให้ลูกจ้างทำการไถปรับที่ดินตามฟ้องให้เป็นถนนเพื่อใช้ในการลำเลียงทรายออกสู่ทางสาธารณะ โดยการนำเอาสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ คือ หิน ดิน ทราย มาปรุ่กันเข้าให้ผิดไปจากธรรมชาติจากเดิมที่รถยนต์ไม่สามารถเล่นได้ จนกลายเป็นถนนที่รถยนต์สามารถเล่นได้ จึงมีลักษณะเป็นการปลูกสร้างสิ่งอื่นใดคือถนนล่งลำเข้าไปในแม่น้ำแล้ว การกระทำของจำเลยโดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมเจ้าท่า จึงเป็นความผิดตามคำฟ้องโจทก์ อีกทั้งบทบัญญัติตามกฎหมายที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยเป็นบทบัญญัติกฎหมายที่ต้องการควบคุมการปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดที่ล่งลำ แม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อมิให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ สิ่งของ และสิ่งแวดล้อม คดีมีเหตุอันควรอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น

.....

คดีนี้โจทก์ฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ เวลากลางวัน ถึงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ เวลากลางวัน วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยบังอาจทำการไถปรับสภาพพื้นที่บริเวณริมตลิ่งภายในเขตลำแม่น้ำโขง ท้องที่บ้านเหล่าหลวง หมู่ที่ ๓ ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลงจังหวัดบึงกาฬ ซึ่งเป็นลำน้ำอันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันเพื่อใช้เป็นทางเดินรถสำหรับขนถ่ายลำเลียง กรวดทราย ออกจากท่าทรายของจำเลย ความกว้าง ๖ เมตร ความยาวประมาณ ๔๐๐ เมตร คำนวณเป็นพื้นที่ทางเดินรถรวม ๒,๔๐๐ ตารางเมตร อันเป็นการปลูกสร้างสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดล่งลำ
/เข้าไปใน

เข้าไปในลำน้ำโขง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าท่าอันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย เหตุเกิดที่ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ จำเลยเป็นบุคคลเดียวกันกับจำเลยที่ ๖ ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ ๘๙/๒๕๖๔ ของศาลนี้ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๓, ๑๑๗, ๑๑๘ และขอให้ปรับโทษจำคุกของจำเลยในคดีนี้ ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ ๖ ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ ๘๙/๒๕๖๔ ของศาลนี้ด้วย

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลเดียวกันกับจำเลยที่ ๖ ในคดีที่โจทก์ขอให้ปรับโทษ
ต่อตามฟ้องจริง

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโดยเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๔๕๖ มิได้บัญญัติความหมายของคำว่าปลูกสร้างไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องพิจารณาความหมายของคำว่าปลูกสร้างตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ให้ความหมายไว้ว่า “ปลูกสร้าง” หมายถึง การเอาสิ่งต่าง ๆ มาปรุงกันเข้าเพื่อทำเป็นที่อยู่หรือที่พักอาศัยโดยวิธีฝังเสาลงในดิน เมื่อข้อเท็จจริงตามทางนำสืบโจทก์รับฟังข้อเท็จจริงได้เพียงว่า จำเลยให้ลูกจ้างทำการไถปรับที่ดินตามฟ้องให้เป็นถนนเพื่อใช้ในการลำเลียงทรายออกสู่ทางสาธารณะเท่านั้น โดยมีได้มีการนำเอาสิ่งอื่นมาปรุงเข้ากันให้เป็นสิ่งปลูกสร้างอาทิ โรงเรือน เชื้อนก้นน้ำ ถนนคอนกรีต หรือถนนลาดยาง แม้จำเลยจะทำการไถปรับที่ดินตามฟ้อง โดยไม่ได้ขออนุญาตจากกรมเจ้าท่าที่เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบพื้นที่ดังกล่าวตามกฎหมายก็ตาม การกระทำของจำเลยตามทางนำสืบโจทก์ก็ไม่อยู่ในความหมายของการปลูกสร้างสิ่งอื่นใดลงล้าเข้าไปเหนือหน้า ในน้ำ และใต้หน้า ของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชน หรือที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ขาดองค์ประกอบความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดตามฟ้อง

พนักงานอัยการ (อธิบดีอัยการ สำนักงานคดีศาลสูงภาค ๔) มีคำสั่งไม่อุทธรณ์ โดยเห็นด้วยกับคำพิพากษาศาลชั้นต้น

ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๔ มีความเห็นแย้งคำสั่งไม่อุทธรณ์ โดยเห็นว่าการกระทำของจำเลยมีลักษณะการกระทำหรือวัตถุประสงค์แห่งการกระทำเพื่อใช้เป็นเส้นทางลำเลียง ซึ่งการบัญญัติสิ่งปลูกสร้างลงล้าลำน้ำแม่น้ำของประกาศกรมเจ้าท่าที่ ๙๒/๒๕๕๓ เรื่อง ลักษณะของอาคารและการลงล้าลำแม่น้ำที่พึงอนุญาตได้ และคำสั่งกรมเจ้าท่าที่ ๔๓๐/๒๕๕๔ เรื่อง มอบหมายข้าราชการในสังกัดเป็น “เจ้าท่า” ตามพระราชบัญญัติเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๔๕๖ ให้ความหมายของท่าเทียบเรือไว้ ๒ ลักษณะ คือ โครงสร้างคอนกรีตรวมอยู่ด้วย หรือที่มีโครงสร้างเป็นวัสดุถม ได้แก่ ดิน ทราย กรวด ลูกกรวด ดังนั้น การที่จำเลยปรับสภาพพื้นที่โดยนำวัสดุใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นดิน ทราย กรวด ลูกกรวด เพื่อเป็นทางลำเลียงทรายกรวด

/ออกจาก

ออกจากทำทนายของตนนั้น ย่อมเป็นการกระทำสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำน้ำ ตามที่บัญญัติไว้ในประกาศกรมเจ้าท่าที่ ๙๒/๖๕๕๓ และคำสั่งกรมเจ้าท่าที่ ๔๓๐/๒๕๕๔ ดังกล่าวมาแล้ว

พิจารณาแล้วข้อเท็จจริงตามทางพิจารณาฟังเป็นยุติว่าในวันเวลาเกิดเหตุตามคำฟ้อง จำเลยให้คนขับรถแบคโฮเข้าทำการปรับถมดินบริเวณที่เกิดเหตุซึ่งเป็นที่ยายตลิ่งอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภททรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมเจ้าท่า เมื่อมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน บัญญัติบทนิยามคำว่า “ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย จากการพิจารณาบทนิยามดังกล่าว คำว่า “ที่ดิน” นอกจากจะหมายถึงที่ดินบนบกอันได้แก่พื้นดินทั่วไป และภูเขาแล้วยังคลุมไปถึงที่ดินซึ่งอยู่ใต้น้ำด้วย เช่น ที่ดินที่อยู่ในห้วย หนอง คลอง บึง ต่างๆ ดังนี้ เมื่อที่ยายตลิ่งเป็นที่ดินซึ่งเวลาน้ำขึ้นตามปกติท่วมถึง ที่ดินบริเวณที่เกิดเหตุจึงเป็นส่วนหนึ่งของ ลำน้ำโขงด้วย แม้ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยพ.ศ.๒๔๕๖ มิได้บัญญัติความหมายของคำว่าปลูกสร้างไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องพิจารณาความหมายของคำว่าปลูกสร้างตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ ที่ให้ความหมายไว้ว่า “ปลูกสร้าง” หมายถึง การเอาสิ่งต่าง ๆ มาปรุงกันเข้าเพื่อทำเป็นที่อยู่หรือที่พักอาศัยโดยวิธีฝังเสาลงในดิน เช่น ปลูกสร้างบ้าน ปลูกสร้างโรงเรียน อันเป็นการให้ความหมายโดยยกตัวอย่างการปลูกสร้างบ้าน การปลูกสร้างโรงเรียน คตินี้ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่าจำเลยให้ลูกจ้างทำการไถปรับที่ดินตามฟ้องให้เป็นถนนเพื่อใช้ในการลำเลียงทรายออกสู่ทางสาธารณะ โดยการนำเอาสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ คือ หิน ดิน ทราย มาปรุงเข้ากันให้ผิดไปจากธรรมชาติจากเดิมที่รถยนต์ไม่สามารถเล่นได้จนกลายเป็นถนนที่รถยนต์สามารถเล่นได้ จึงมีลักษณะเป็นการปลูกสร้างสิ่งอื่นใดคือถนนล่งล้ำเข้าไปในแม่น้ำแล้ว การกระทำของจำเลยโดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมเจ้าท่าจึงเป็นความผิดตามคำฟ้องโจทก์ อีกทั้ง บทบัญญัติตามกฎหมายที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยเป็นบทบัญญัติกฎหมายที่ต้องการควบคุมการปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดที่ล่งล้ำ แม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันเพื่อมิให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ สิ่งของ และสิ่งแวดล้อม คดีมีเหตุอันควรอุทธรณ์ จึงชี้ขาดให้อุทธรณ์

.....